

aSygn. akt III AUa 260/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Anna Michalik

Sędziowie: Sędzia SA Marzena Wasilewska

Sędzia SA Marcin Graczyk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2021 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o świadczenie postojowe

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W.

z dnia 7 grudnia 2020 r. sygn. akt XIII U 1104/20

I. zmienia zaskarżony wyrok, w ten sposób, że odwołanie oddala;

II. nie obciąża M. S. kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. w postępowaniu apelacyjnym.

Marzena Wasilewska Anna Michalik Marcin Graczyk

Sygn. akt III AUa 260/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 maja 2020 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił M. S. prawa do świadczenia postojowego, ponieważ jest współnikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i tym samym nie jest osobą prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych.

M. S. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości. Powyższej decyzji zarzuciła rażące naruszenie prawa to jest art. 15 zq ust. 1 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 - poprzez uznanie, że Ubezpieczonej nie przysługuje świadczenie postojowe, podczas gdy, Ubezpieczona jako współnik spółki partnerskiej jest uprawniona do świadczenia postojowego, gdyż uprawnionymi do wsparcia byli przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi (a więc spółki osobowe: jawna, partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna), a także wspólnicy spółek cywilnych, a także błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przekonaniu organu, że ubezpieczona jest współnikiem spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością, podczas gdy ubezpieczona jest współnikiem spółki partnerskiej. Odwołująca się wniosła o zmianę decyzji poprzez przyznanie prawa do świadczenia postojowego, na podstawie wniosku z dnia 20 maja 2020 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu dodatkowo wskazano, że prawo do świadczenia przysługuje wyłącznie osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 prawa przedsiębiorców) oraz wspólnikom spółek cywilnych (art. 4 ust. 2 prawa przedsiębiorców). Z art. 4 ust 1 wynika również, że przedsiębiorcą jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Oznacza to w tym przypadku, że przedsiębiorcą jest spółka a nie wspólnik. Świadczenie postojowe spółkom nie przysługuje. W ocenie organu osoby, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4, które uważa się za osoby prowadzące działalność gospodarczą czyli wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej nie spełniają warunków do przyznania świadczenia postojowego ponieważ uważa się je za osoby prowadzące działalność do celów ubezpieczeniowych, nie są jednak przedsiębiorcami, bo jako wspólnicy nie prowadzą działalności gospodarczej. Organ ponadto wskazał, że nie jest trafny również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, ponieważ po pierwsze wskazanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w zaskarżonej decyzji jest oczywistą omyłką, a ustalenia organu były prawidłowe o czym świadczy wydruk z KRS i sytuacja prawna wspólników spółki partnerskiej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest w zakresie objętym zaskarżoną decyzją tożsama.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z dnia 30 maja 2020 r. nr (...) w ten sposób, że przyznał M. S. prawo do świadczenia postojowego od daty złożenia wniosku oraz zasądził od organu rentowego na rzecz M. S. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wydając zaskarżony wyrok, Sąd Okręgowy ustalił, że M. S. jest współnikiem spółki (...)spółka partnerska w S.. Odwołująca jako wspólnik ww. spółki, od 1 stycznia 2019 roku jest zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej oraz akcjonariusz prostej spółki akcyjnej wnoszący, jako wkład świadczenie pracy lub usług (kod 0543). Przychód z prowadzonej przez odwołującą się pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był co najmniej 15 % niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika również, że wniosek o wypłatę świadczenia postojowego M. S. zgłosiła w maju 2020 r. Zaskarżoną decyzją z dnia 30 maja 2020 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił M. S. prawa do świadczenia postojowego. Podstawę do wydania decyzji stanowił art. 15 zv ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, z późn. zm.) w zw. z art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266, z późn. zm.).

Sąd pierwszej instancji ustalił stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, jak również w aktach sprawy, albowiem ich treść i autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Stan faktyczny w sprawie w istocie nie był sporny pomiędzy stronami.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, że odwołanie, jako zasadne, skutkowało przyznaniem wnioskodawczyni prawa do świadczenia postojowego. Stosownie do § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 433) ustanowiono czasowe ograniczenie prowadzenia przez przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz przez inne podmioty działalności w tym przepisie wymienionej. Stan epidemii został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, zaczął obowiązywać od 20 marca 2020 r. Z uwagi na epidemię COVID-19 zaistniała potrzeba wprowadzenia szczególnych rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym

skutkom gospodarczym tej sytuacji. Konieczne stało się opracowanie pakietu osłonowego dla przedsiębiorców, zapobiegającego zwłaszcza utracie płynności w ramach prowadzonych przez nie działalności. Ustawa z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (poz. 374) – tzw. tarcza antykryzysowa 3.0, miała pozwolić na uruchomienie nadzwyczajnych instrumentów wspierających przedsiębiorców w tym okresie (druk sejmowy nr 299). Jeden spośród wyżej wskazanych instrumentów stanowi świadczenie postojowe.

Zgodnie z art. 15zq ww. ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, z późn. zm., dalej: ustawa o COVID) świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, jeżeli:

1. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu,
2. rozpoczęła prowadzenie działalności przed dniem 1 kwietnia 2020 roku i nie zawiesiła jej prowadzenia,
3. przychód z prowadzenia działalności w rozumieniu przepisów o PIT uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc.

Ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby uprawnionej, składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 15zs ust. 1 cytowanej ustawy), wniosek ten w zgodzie z art. 15zs ust. 7 ww. ustawy o COVID może być złożony do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii.

W myśl zaś art. 15 zv ustawy o COVID-19 odmowa prawa do świadczenia postojowego następuje w drodze decyzji, zaś od decyzji o odmowie prawa do świadczenia postojowego, przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578) dla postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Przepisy art. 83 ust. 5-7 i art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się odpowiednio.

Sąd Okręgowy podkreślił, że art. 15 zq pkt 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wskazuje jako uprawnioną do świadczenia postojowego osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1292), o ile spełniają określone przepisami warunki do przyznania tego świadczenia i nie podlegają ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Zgodnie natomiast z art. 4 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Uwzględniając charakter funkcjonowania spółek, Sąd wyjaśnił, iż faktycznie jedynie wspólnicy spółki cywilnej są przedsiębiorcami. Jednocześnie jednak w rozumieniu ww. ustawy Prawo przedsiębiorców działalność gospodarczą prowadzi spółka, nie zaś wspólnicy. Odwołująca się jest zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako wspólnik spółki partnerskiej prowadzonej pod firmą (...) spółka partnerska z siedzibą w S..

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (poz. 374), zwana dalej „ustawą covidową”, wprowadziła świadczenie postojowe. W uzasadnieniu projektu nowelizacji, która dodała do komentowanej ustawy między innymi art. 15zq–15zx, podkreślono, że osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki same za siebie są szczególnie narażone na „niestabilność, a nawet całkowitą utratę przychodów z powodu pandemii COVID-19”.

Sąd Okręgowy podkreślił, że celem rozpoznania sprawy konieczne było uwzględnienie wykładni celowościowej przepisów w kontekście oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji. Ważne jest ratio legis wprowadzonych przepisów. W uzasadnieniu wskazano, że świadczenie postojowe jest przeznaczone dla najbardziej zagrożonych grup, do których należą „osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki same za siebie”. Wspólnicy spółek partnerskich odprowadzają składki ZUS sami za siebie. Poza tym wspólnicy też zostali dotknięci skutkami pandemii tak samo jak osoby prowadzące działalność gospodarczą w oparciu o wpis do CEiDG. Powinni zatem mieć możliwość skorzystania z pomocy w postaci świadczenia postojowego. Wykluczanie tej grupy z kategorii podmiotów uprawnionych do przyznania świadczenia postojowego w ocenie Sądu Okręgowego jest sprzeczne z celem wprowadzenia ustawy.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w oparciu i treść art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Organ rentowy zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 grudnia 2020r., sygn. akt XIII U 1104/2 w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 15zq ust. 1 pkt ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z, zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej: ustawa COVID) poprzez uznanie, że ubezpieczonej M. S. przysługuje prawo do świadczenia postojowego, mimo że ubezpieczona jako wspólnik spółki partnerskiej nie jest osobą prowadzącą działalność gospodarczą.

Organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości i o zasądzenie od strony odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przewidzianych.

Organ rentowy podkreślił, że prawo do świadczenia postojowego mają wyłącznie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (Art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców) oraz wspólnicy spółek cywilnych (art. 4 ust. 2 prawa przedsiębiorców). Z art. 4 ust 1 wynika również, że przedsiębiorcą jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Oznacza to w tym przypadku, że przedsiębiorcą jest spółka a nie wspólnik. Świadczenie postojowe spółkom nie przysługuje. W związku z powyższym osoby, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4, które uważa się za osoby prowadzące działalność gospodarczą czyli wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej nie spełniają warunków do przyznania świadczenia postojowe — uważa się je za osoby prowadzące działalność do celów ubezpieczeniowych, nie są jednak przedsiębiorcami, bo jako wspólnicy nie prowadzą działalności gospodarczej — działalność prowadzą spółki których są wspólnikami.

Organ rentowy podkreślił, że świadczenie postojowe, o którym mowa w art. 15zq ustawy antykryzysowej, jako forma wsparcia w czasie pandemii związanej z COVID-19, zgodnie z założeniami ustawodawcy jest dedykowana przedsiębiorcom. Zgodnie z treścią art. 15zq ust. 1 pkt 1 ustawy antykryzysowej świadczenie to przysługuje „osobom prowadzącym działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych”. Celem ustalenia, czy danej osobie na podstawie powyższego przepisu przysługuje prawo do świadczenia postojowego należy w pierwszej kolejności zweryfikować charakter prowadzonej przez tę osobę działalności. Jedynie bowiem wykonywanie przez wnioskodawcę działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych uprawnia go do świadczenia postojowego w oparciu o ww. podstawę prawną.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Kluczowym elementem definicji zawartej w art. 4 ust. ww. ustawy jest przesłanka wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, rozumianej zgodnie z art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców jako zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. W rozpoznawanym stanie faktycznym podmiotem prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą jest sama spółka partnerska.

Ustawodawca, wskazując na możliwość wykonywania działalności gospodarczej przez osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym odrębne ustawy przyznają zdolność prawną. Należy podkreślić, że działalności gospodarczej nie prowadzą i nie są przedsiębiorcami właściciele udziałów w spółce prawa handlowego, działalność taką prowadzi spółka, będąca odrębnym podmiotem prawa (por. wyr. SN z 27.04.2012 r., V CSK 211/11, oraz post. WSA w Gdańsku z 24.05.2018 r., III SA/Gd 17/18). Z powyższego jasno i bezspornie wynika, że wspólnik spółki partnerskiej z samego faktu uczestnictwa w spółce nie staje się osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą.

W odwołaniu pełnomocnik ubezpieczonej wskazał również, że przepis art. 15zq ust. 1 pkt 1 ustawy o COVID zawiera odniesienie nie tylko do zapisów ustawy Prawo przedsiębiorców, ale też i innych przepisów szczególnych, a takim przepisem szczególnym jest art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl ww. przepisu za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m. in. wspólników spółki jawnej, a - jak wskazał Sąd - w taki sposób określony jest krąg osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26.07.1991 r. (Dz. U. nr 80, poz. 350). W ocenie organu rentowego powyższa wykładnia przepisu art. 15zq ust. 1 pkt 1 ustawy o COVID jest wadliwa. Przedmiotowy przepis ustawy systemowej nie reguluje bowiem prowadzenia działalności gospodarczej, a dotyczy jedynie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom wskazanych w nim podmiotów, tj. wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej komandytowej lub partnerskiej.

Organ rentowy wskazał ponadto, że ustawa o systemie ubezpieczeń Społecznych przewiduje obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób prowadzących działalność pozarolniczą definiując te podmioty przez wymienienie w art. 8 ust. 6 osób o różnym statusie prawnym, ale nie wprowadzając definicji pojęcia działalności pozarolniczej. Osobami takimi są jednocześnie osoby prowadzące działalność pozarolniczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, twórcy i artyści, osoby prowadzące działalność w zakresie wolnego zawodu, wspólnicy spółek osobowych, wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także osoby prowadzące niepubliczne szkoły, placówki lub ich zespoły, na podstawie przepisów o systemie oświaty. Pojęcie „prowadzenie działalności pozarolniczej” jest pojęciem szerszym od działalności gospodarczej. Do pojęcia działalności gospodarczej w powyższym (wąskim) rozumieniu ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych odwołuje się tylko w art. 8 ust. 6 pkt 1, a w pozostałych punktach tego przepisu wymienia osoby nieprowadzące działalności gospodarczej w ścisłym znaczeniu tego pojęcia. Właśnie w kręgu tych osób znajduje się w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wspólnik spółki jawnej, który jest objęty obowiązkiem ubezpieczenia bez względu na fakt prowadzenia działalności gospodarczej (por. wyrok SN z dnia 03.02.2011 r., II UK 271/10).

Odwołująca się M. S. wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od Organu rentowego na rzecz Ubezpieczonej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za obie instancje.

W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację wskazano, że Ubezpieczona jest zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako wspólnik spółki partnerskiej.

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020.374), dalej zwanej: „Ustawą”, przewiduje, że ze świadczenia postojowego mogą skorzystać osoby prowadzące działalność gospodarczą na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2020.266 t.j.) za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się min. wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Dodatkowo, z uzasadnienia projektu Ustawy (druk sejmowy nr 299) wynika, że zgodnie z ratio legis wprowadzonych przepisów, świadczenie postojowe jest przeznaczone dla najbardziej zagrożonych grup, do których należą

„osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki same za siebie”. Wspólnicy spółek partnerskich odprowadzają ZUS sami za siebie. Odwołująca się podkreśliła, że wspólnicy też zostali dotknięci skutkami pandemii tak samo jak osoby prowadzące działalność gospodarczą w oparciu o wpis do CEiDG. Zatem i wspólnicy spółek partnerskich powinni zatem mieć możliwość skorzystania z pomocy w postaci świadczenia postojowego. Wykluczenie tej grupy z kategorii podmiotów uprawnionych jest sprzeczne z celem Ustawy i uzasadnieniem dla jej wprowadzenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku. Stan faktyczny w sprawie był pomiędzy stronami bezsporny i apelujący nie zgłaszał zarzutów co do prawidłowości postępowania dowodowego. Ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny przyjął za własne i nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania w całości zgodnie z treścią art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c.

Natomiast zasadnym jest zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego to jest art. 15 zq ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Rację ma apelujący, że M. S. jako wspólnik spółki partnerskiej nie jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, a co za tym idzie nie spełnia kryteriów określonych we wskazanym wyżej przepisie art. 15 zq ust. 1 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach (...).

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 1 i ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych oraz jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, chyba że podlega ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Na podstawie art. 15zq ust. 4 pkt 1 ww. ustawy, osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc, zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r. (ust. 4 pkt 2).

Przepisy ustawy z 2 marca 2020 r. mają za zadanie chronić zatrudnienie oraz zmniejszyć obciążenia i zachować płynność finansową przedsiębiorców. Rozwiązania tam zawarte obejmują nie tylko przedsiębiorców zatrudniających pracowników, a więc zapewniających miejsca pracy, ale również osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą oraz wykonują pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Wśród rozwiązań, które mają zapobiegać skutkom epidemii COVID-19 w Polsce, jest wsparcie realizowane przez ZUS w postaci wypłacania świadczeń postojowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w świetle cytowanych wyżej przepisów, nie ulega wątpliwości, że świadczenie postojowe przysługuje tylko osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, która z tego tytułu podlega ubezpieczeniom społecznym.

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), wprowadzając w art. 6 ust. 1 pkt 5 obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu i rentowym) dla osób prowadzących pozarolniczą działalność precyzuje w art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4, że za osobą prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in. osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a (art. 8 ust. 6 pkt 1), wspólnika jednoosobowej

spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej (art. 8 ust. 6 pkt 4).

Zgodnie natomiast z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 z późn. zm.) przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 ust. 2).

Z powyższego wynika zatem, że wspólnik spółki partnerskiej nie jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z kolei w świetle cytowanego art. 15zq ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą może być wyłącznie osoba fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Wobec powyższego wspólnik spółki partnerskiej, który na gruncie ubezpieczeń społecznych jest wykazany w ramach odrębnej grupy (w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) nie może zostać uznany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych. Tym samym wnioskodawczyni jako wspólnik spółki partnerskiej nie spełnia warunków do przyznania prawa do świadczenia postojowego.

Sąd pierwszej instancji rozpoznając sprawę podniósł, że przy stosowaniu przepisów regulujących kwestię świadczenia postojowego należy zastosować wykładnię celowościową. Podkreślić należy, że zastosowanie innej wykładni niż literalna możliwe jest wtedy, gdy brzmienie przepisu pozostawia wątpliwości co do zakresu jego stosowania. Analiza brzmienia przepisów wprowadzonych przez ustawodawcę w omawianej ustawie nie nastręcza szczególnych trudności przy ustaleniu podmiotów, których dotyczy przepis art. 15 zq us. 1 pkt 1. Dodać należy także, że Sąd stosując przepisy prawa z zakresu ubezpieczeń społecznych powinien je stosować ściśle, nie stosując wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych, a zatem nie można ich poddawać ani wykładni rozszerzającej, ani zwężającej, modyfikującej wyczerpująco i kazuistycznie określone przez ustawodawcę uprawnienia do świadczeń. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04; 23 października 2006 r., I UK 128/06; 29 stycznia 2008 r., I UK 239/07; 19 maja 2009 r., III UK 6/09).

Podkreślić w tym miejscu również należy, że przepisy ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujących. W konsekwencji nie ma możliwości wykładania przepisów tego prawa na korzyść wnioskodawcy z uwzględnieniem reguł słuszności. Do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p. (zasady współżycia społecznego), bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i odwołanie oddalił. O kosztach zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej Sąd orzekł w oparciu o treść art. 102 k.p.c. uznając, że wobec przedmiotu sprawy i trudności finansowych, które dotknęły wszystkie podmioty gospodarcze w związku z pandemią COVID-19, uzasadnione jest nieobciążanie Odwołującej się tymi kosztami.

Sędziowie: Przewodnicząca:

Marzena Wasilewska Anna Michalik

Marcin Graczyk